

Ennek a rendelkezésnek következtében kérdésessé vált az, hogy melyik az a kérvény, amelyiken a határozati illetéket leróni kell: azon-e, amelyiket az eljárás megindításakor benyújtni (Pp. 749. §.) vagy pedig azon, amelyiket abból a tételből, hogy a bíróság a megsemmisítést határozatilag kimondja, még külön be kell adni (Pp. 753.)?

A törvénykezési illetékről szóló 1914. évi XLIII. t. c. sem tartalmaz ebben a kérdésben kifejezett rendelkezést. Azonban ez a törvény a peren kívüli eljárás bizonyos kategóriáiban olyképp rendelkezik, hogy a fizetési meghagyásos eljárásokban, a fizetési és biztosítási meghagyás illetéket, továbbá a közjegyzői okirat alapján végrehajtást rendelő végzések után járó illetéket a kérvényre, vagy a kereset első példányára kell ragasztani.

A törvény emé rendelkezéseinek az okirat megsemmisítési eljárásra is kiterjeszthető helyes magyarázata tehát csak az lehet, hogy a határozati illetéket az okiratok megsemmisítése iránt indított eljárásokban is az eljárás megindítása iránt benyújtott kérvényben kell leróni, amit annál inkább ki kellett mondani, mert a Pp. 756. §. értelmében előterjesztendő egyszerű kérelem benyújtására tulajdonképp csak azért van szükség, mert az elveszettnek hitt okirat közben megkerülhetett, vagy a tényleg elveszett okiratot megtaláló közben a felhők bemutathatta, tehát ezen célszerűségi okból való megisméltése az eljárás megindítása iránt benyújtott kérelemnek.

Az okiratok másolata alapján is az okirati vagy jogügyleti illetékért lehet leletet felvenni, illetőleg annak alapján ilyen illetéket kiszabni, ha a másolaton nincs adat arra, hogy az eredeti okirat illetékezés végett bemutatott vagy azon az illeték leroyatott. (150. számú jogegységi megállapodás.) Igaz, hogy az ill. díjjegyzék 69. tételéhez tartozó jegyzetek 1. pontja kimondja azt,

hogy a felek által készített másolatok csak akkor illetékkötelesek, ha azok bélyegköteles beadványhoz vagy jegyzőkönyvhez mellékeltek és ezen esetben a mellékletekre megszállt illeték alá esnek;

és csak a feltélesen mentes vagy a külföldön kelt okiratok egyszerű másolatai használatánál írja elő azt:

hogyha azokra dly hivatalos bizonyítvány nincs vezetve, hogy az eredeti okirat bekövetkezett hivatalos használat miatt szabályszerű bélyeggel ellátott, vagy ha a fél az eredeti okiratot elő nem mutatja, akkor a másolatért az az illeték fizetendő, mely az eredetiért járt.

és ezekből azt lehetne következtetni, hogy más esetben az egyszerű másolatok alapján az eredeti után járó illeté-

kért leletet felvenni, illetőleg ily illetéket kiszabni nem lehet;

ámde az 1914:XLIII. t.-c. 86. §-a első bekezdése akként rendelkezik, hogyha illetékes jogügylet szolgál valamely per alapjául s nem igazolják, hogy a törvényszerű illetékeket lerótták, a bírósági iroda, hivatalos lelet alakjában köteles az illeték kiszabásához szükséges adatokat az illeték kiszabására jogosult hivatallal közölni.

Ez az utóbbi rendelkezés — a dolog természeténél fogva — minden jogügyletre, tehát még a szóbeliekre is vonatkozik s annál inkább azokra, amelyekről az okirat másolatát bemutatják;

a jogügyletnek a per alapjául szolgálását pedig ez a törvény csak azért említi, mert az a törvénykezési illetékekkel kapcsolatosan hozott.

Az az érdek és cél azonban, hogy a királyi kincstár az őt jogosan megillető illetékhez minden jogügylet vagy okirat után hozzájusson:

indokoltá teszi azt, hogy az 1914:XLIII. t.-c. 86. §. első bekezdésében lefektetett elvi jelentőségű szabályt minden jogügyletre, — tehát a perre nem kerülőkre is— alkalmazzuk,

s azért a jogegység megóvása céljából a fenti álláspon-
tot kellett elfoglalni.

A bírói eljárásban szegénységi jog alapján perlő fél által kiállított ügyvédi meghatalmazás illetékmentes. (121. számú jogegységi megállapodás.) Az 1914. évi XLIII. t.-c. 29. §-a értelmében a meghatalmazás polgári ügyben, bűnügyben, közigazgatási vagy bármely más ügyben vagy célra, illetékköteles.

Ugyanezen törvény 75. §-a értelmében a bírói eljárásokban a szegényjogon alapuló illetékmentesség kiterjed min- azokra az iratokra, amelyeknek illetéke a szegénységi jogban részesült felet terhelné, amelyeknek illetéke a szegénységi jog alapján perlő fél által kiállított ügyvédi meghatalmazást ezek közé az illetékmentes iratok közé sorozta.

A vitás kérdés az, hogy az 1920. évi XXIV. t.-c. 7. §-a megszüntette-e a szegénységi jogon perlő fél által kiállított ügyvédi meghatalmazásnak az 1914. évi XLIII. t.-c. 75. §-án alapuló illetékmentességet?

Erre a kérdésre tagadólag kellett válaszolni, mert:

1. Az 1920. évi XXIV. t.-c. 7. §-a csak az ill. díjj. 71. tételének és az 1914. évi XLIII t.-c. 29. §-ának rendelkezéseit szüntette meg, amint ez a §. 1. pontjában kifejezetten bent foglaltatik.

2. A most jelzett törvény 4. bekezdése sem érinti a szegénységi jogon alapuló személyes illetékmentességet s csak